

Hidrologia pràctica

Per Joan Rodons

Un element indispensable per a la vida és l'aigua, necessària per a tots els usos domèstics; malauradament, aquest preciós líquid no sempre es té a mà, i el que cal és trobar-lo sempre en abundància, de bona qualitat, a prop del lloc on s'hagi d'utilitzar i amb el mínim de despeses possible. Poques vegades esdevé aixó d'aquesta manera; sovint apareixen moltes dificultats i entrebancs, degut a la naturalesa dels terrenys, que en certs llocs fan més costosa la seva obtenció; i malgrat haver-hi homes que assegurin endevinar els punts on es troba acumulada, per la qual cosa sovint en demanen quantitats força crescudes, el cert és que moltes vegades hom es troba amb el pou fet i sense gens d'aigua.

Cal conèixer la íntima relació existent entre la naturalesa geològica d'un terreny i la possibilitat de trobar-hi o no aigua en ell. Segons l'estructura i la permeabilitat de les capes, l'aigua s'hi escorrerà amb més o menys facilitat; i ací cal tenir en compte que la impermeabilitat absoluta no existeix. Ço que esdevé és que si la superfície exterior és molt dura i compacta, sense esquerda ni porositat, en caure l'aigua de pluja, bona part d'ella seguirà per damunt l'escorça de la terra, prenent el pendent de les vessants que la conduiran als rius i a la mar; una altra porció s'evaporarà i s'estendrà per l'atmòsfera, i finalment, una petita part serà absorvida pel terreny i infiltrada terra endins. Quan la permeabilitat és més marcada, aquesta darrera part és, en conseqüència, molt més crescuda, i, en distribuir-se per les diferents capes, forma les déus, que cal cercar sovint per manca de l'aigua superficial.

Quan en un terreny hom troba capes de diferent permeabilitat, l'aigua s'hi escorrerà en el pla de la menys permeable, i si aquesta és horitzontal és quan hom diu que en el pou hi ha aigua suant; si els estrats són inclinats, es formen les déus o trajectòries subterrànies, que, en quedar interrompuda per un accident geològic (depressió, falla...) surten a l'exterior formant les fonts que trobem escampades arreu. A vegades, aquesta solució de continuïtat no és feta en forma que quedi la font al descobert; llavors, en alguns casos, es formen bullidors i altres menes de fonts.

Es molt sovint infructuós cercar aigua en els llocs on els estrats estiguin en posició vertical; en la majoria dels casos s'escorre per les esquerdes i diaclases que s'hi troben, per qual motiu sol anar molt fonda i les despeses d'obtenció resulten ésser més crescudes; igualment esdevé a les carenes